

A PROPÒSIT D'UNA DISTINCIÓ D'ENZENSBERGER

Fa uns dies conversava amb un amic, catedràtic de la Universitat de València, a propòsit de la datació de l'univers que els científics acabaven de donar-nos a conèixer. Vaig dubtar durant uns moments sobre la xifra exacta i, per eixir-me'n del pas, vaig fer servir una expressió que només s'hi aproximava. El catedràtic, que la coneixia perfectament, em digué: un poeta que s'estime ha de valorar l'exactitud! Afegesc l'admiració final per donar compte del to emprat, gairebé oracular, que, si m'agrada per la seua mateixa estructura lingüística, no deixà tampoc de provocar-me una certa inquietud: la que davant de casos semblants sempre em fa dubtar sobre si formaré part del grup –tan nombrós entre persones relacionades amb les humanitats– per a qui tota referència a l'exactitud o a la precisió és símptoma d'inacceptables estretors del coneixement.

En teoria, no és el meu cas. Sóc dels qui sempre ha sentit una gran admiració i emoció davant exactituds o precisions com les que deriven de la generosa actitud de Tycho Brahe –un personatge a qui he admirat sempre, fins i tot més del compte–, o de la formulació de les lleis de Kepler, el teorema de Gödel o les geometries no euclidianes. En més d'un sentit, qualsevol d'aquests esforços admirables s'assemblen als que els poetes reconeixem Ausiàs March, Dante o Sterne. I això, tant pel que tenen de contribució al desenvolupament del coneixement humà com perquè ho fan de manera que suscitin emocions difícilment descriptibles. Però sóc també dels qui sempre ha maleït la situació a què ens ha abocat una especialització del saber que ens condemna a ser ignorants de gairebé tot i experts, si és que ho som, de parcel·les absolutament insignificants del coneixement humà.

Ara bé, adduir contra això la desaparició del coneixement especialitzat, com de vegades sentim ací i allà, no és més que un cant a favor de la ignorància. Faríem bé de proposar altres correctius com ara el que ens convenceria de tots els esforços possibles perquè el coneixement científic travessara

el llinard dels seus mateixos oficants: l'única vida, d'altra banda, que els llecs en poguérem participar més enllà de les *utilitats* que possibiliten. I sobretot, que férem perquè desaparegueren tots els *idiots savants* i *letrés* de què parla Hans Magnus Enzensberger en *Los elixires de la ciencia. Miradas de soslayo en poesía y prosa*, un llibre especialment recomanable.

Per als *idiots savants*, el coneixement s'acaba en la parcel·la que dominen. Per als *letrés*, l'assumpció de la ignorància sembla el grau més alt del coneixement que són capaços d'assolir. Dels darrers, Enzensberger en posa exemples: "L'investigador de

Foto: Miguel Lorenzo

Shakespeare que mai no ha llegit una pàgina de Darwin, el pintor a qui se li torba la vista quan es parla de nombres complexos, el psicoanalista que no sap res dels resultats dels investigadors dels insectes i el poeta que no pot escoltar un neuròleg sense adormir-se: heus ací figures involuntàriament còmiques, no massa allunyades de la variant de l'embadocament de què un mateix és culpable." El que no diu Enzensberger és que la distinció entre *savants* i *letrés* ha sobrepassat els límits entre les ciències i les humanitats, que ja proliferen experts en sinestèsies per als qui qualsevol

anacolut és ja matèria d'una altra disciplina.

Si, com deia l'amic catedràtic, un poeta que s'estime ha de valorar l'exactitud, un matemàtic –o un neuròleg o físic nuclear– hauria de ser capaç de veure en la poesia el que realment és: una altra manera d'accedir a la realitat o de proposar models que l'expliquen des de supòsits altres que la capacitat de predicció o la validesa universal de les seues conclusions. Tots, científics i poetes, tenim raons per no oblidar que la realitat és ben complexa i que aquesta complexitat afecta també els procediments d'accés a tots i cada un dels seus racons. Proposar-ne només un de vàlid és també reivindicar una altra forma d'ignorància.

VICENT ALONSO

Escriptor. El seu darrer llibre és *Les paraules i els dies* (Ed. Bromera)

AMICS I ANTICS ALUMNES UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

Ara pots col·laborar amb la Universitat de València com a membre d'Amics i Antics Alumnes i gaudir de moltes facilitats informatives, econòmiques i d'accés als recursos de la Universitat.

Informa-te'n:
www.valencia.edu
tel.: 901 512 204

amb el patrocini de

OBRES SOCIALS

SOL·LICITUD D'INSCRIPCIÓ

Envieu aquest imprès a: Amics i Antics Alumnes de la Universitat de València, c/ La Nau, 2-2a. 46003-VALÈNCIA

COGNOMS	ENTITAT	SUCURSAL	D.C.	NÚM. COMPTE
NOM				
CARRER/nº/porta	CARRER ENTITAT			
POBLACIÓ/C.P.	C.P. ENT.			
TELÈFON	N.I.F.	POBLACIÓ ENT.		
MÒBIL	E-MAIL	NOM TITULAR COMPTE*		
ACTIVITAT PROFESSIONAL	N.I.F. TITULAR*			DATA

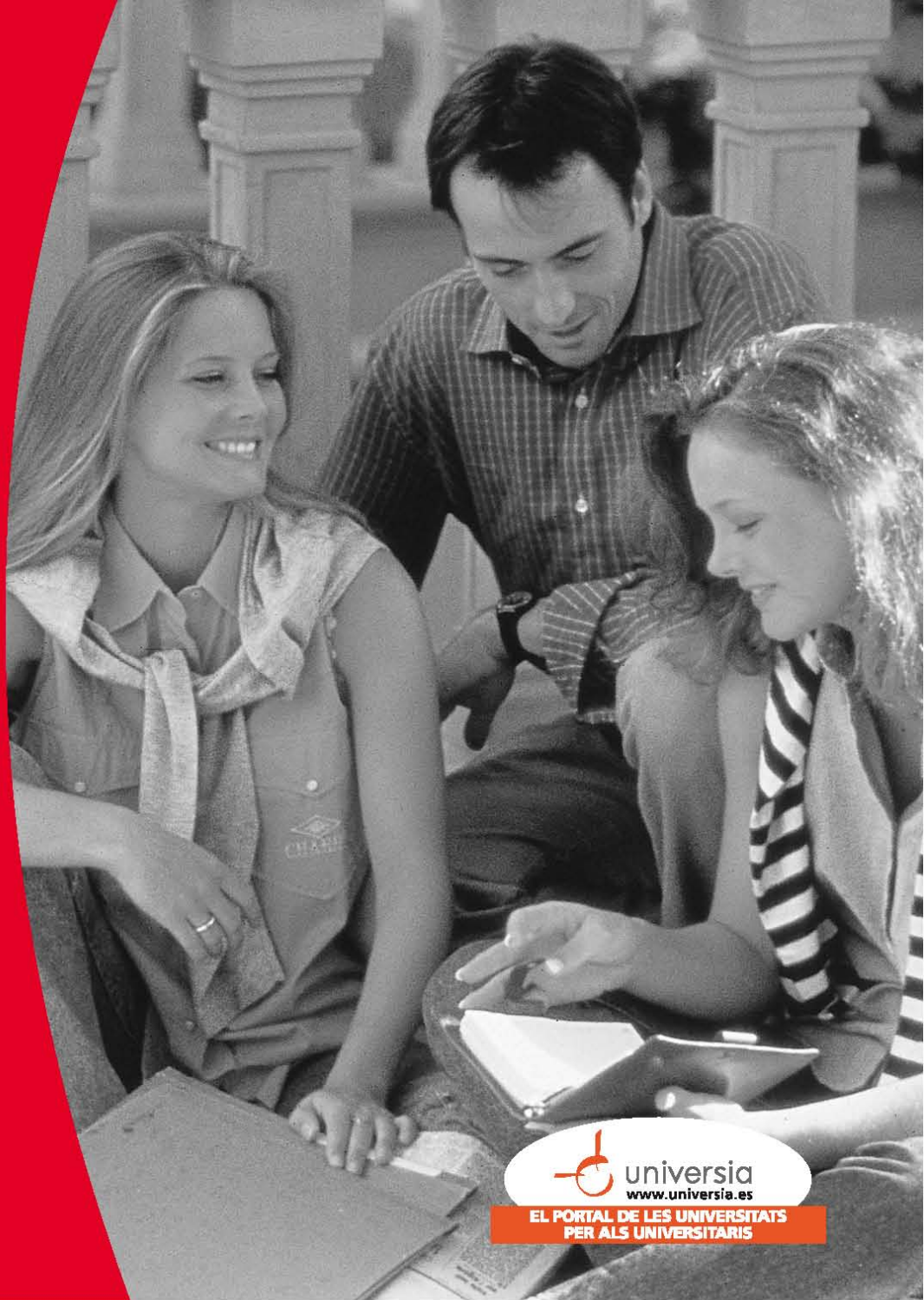
SIGNATURA

* No cal omplir si l'amic és el titular del compte bancari

SIGNATURA

Ordre de domiciliació de quotes (36,06 € / any)

Tots volen
ser **joves**

universia
www.universia.es

EL PORTAL DE LES UNIVERSITATS
PER ALS UNIVERSITARIS

Tu ho ets. Gaudeix-ne. Com que encara tens menys de 26 anys podràs obrir un **compte jove**. Un compte sense comissions i amb la Tarjeta 4B, sense cap cost d'emissió, amb accés gratuït als serveis de banca per **Internet** i a **Superlínea Santander Central Hispano**. Perquè disposes del teu compte les 24 hores del dia. I a més rebràs, completament gratis, una revista amb ofertes i serveis exclusius per a tu.

Imforma-te'n en quasevol oficina Santander Central Hispano. 902 24 24 24. 902 11 22 11 www.santandercentralhispano.es

Santander Central Hispano